

Video 5

Mijn geloof

Korte inhoud

In dit fragment gaat Guido Vanheeswijck in op de vraag 'wat geloof jij persoonlijk?'. Zonder te stellen dat hij weet wat geloof is, legt hij uit hoe breekbaar geloof is, dat geloof voor hem altijd relationeel is en hoe geloof hem houvast geeft.

Achtergrond

- **Geloof doorgeven:** van wie heb je geloof gekregen?

Guido Vanheeswijck legt in dit filmpje veel nadruk op het geloof dat je hebt doorgekregen van een vorige generatie en dat je zelf weer doorgeeft aan een volgende generatie. Geloof is een van de weinige vormen van cultuur (bijvoorbeeld sport, muziek, ...) die zo sterk door de intergenerationele overdracht wordt bepaald. Vooral het gezin is de eerste plaats waar kinderen in aanraking komen met het geloof of er een zekere openheid voor kunnen ontwikkelen. Niet alleen de ouders spelen hierin een rol, maar ook de grootouders. Vaak besteden grootouders meer dan ouders aandacht aan religieuze gebruiken en aan geloofsinhoud in de relatie met hun kleinkinderen. Geloofsopvoeding mag zich niet enkel beperken tot ouders-jonge kinderen of grootouders-kleinkinderen. Ook gesprekken over geloof en opvoeden tussen ouders en grootouders kunnen bijdragen tot het doorgeven van geloof. Door deze gesprekken kunnen ouders zich meer bewust worden van hun loyaliteit tegenover hun ouders. Wat neem je, ook op gelovig gebied, mee van je ouders en waar zet je je tegen af? Door je als ouders bewust te worden van je eigen (gelovige) relatie met je ouders, wat je van hen hebt meegekregen, ga je ook de gelovige opvoeding van je eigen kinderen vrijer en bewuster vorm geven. Toch is het ook in deze relaties niet altijd even evident om geloof door te geven. Het gezin mag zeker niet gezien worden als de heiligmakende plaats waar de geloofsopvoeding moet gebeuren. Ook in andere contexten en relaties kan en mag geloof ter sprake komen en worden doorgegeven.

Bron: A. Dillen, *Geloof in het gezin? Ethiek, opvoeding en gezinnen vandaag*, Leuven, LannooCampus, 2006, p. 126-128.

- Vaclav Havel: **Poging om in de waarheid te leven**

In dit fragment verwijst Guido Vanheeswijck naar Vaclav Havel en zijn boekje *Poging om in de waarheid te leven*. Vaclav Havel (1936-2011) was een Tsjechisch toneelschrijver en politicus. Hij was de laatste president van Tsjecho-Slowakije (1990-1992) en de eerste van Tsjechië (1993-2003). Het boek *Poging om in de waarheid te leven* dateert van voor hij president was. Poging om in de waarheid te leven is een politiek getint essay over de dissidentenbeweging *Charter 77*, een beweging die de Tsjecho-Slowaakse overheid wees op schendingen van mensenrechten. Deze beweging kreeg

veel erkenning en steun in de westerse wereld.

Havel was het boegbeeld van de Fluwelen Revolutie en een echte vrijheidsstrijder. Vrijheid was voor hem heel belangrijk omdat de waarheid volgens hem niet zonder vrijheid kan. Havel is tegen het opleggen van een ideologie omdat het een misleidende manier is om met de wereld om te gaan. Het zorgt ervoor dat we leven in een illusie en legt een zekere waarheid op aan de mensen. Een afgedwongen waarheid, zo stelt Havel, is tegenstrijdig aan zichzelf.

‘Leven in de waarheid’ betekent dat het open karakter van de vrijheid altijd moet gerespecteerd worden. Dit open karakter van vrijheid is de verantwoordelijkheid van ieder individu voor de vrijheid van iedereen. Vrijheid en verantwoordelijkheid moeten we zelf beheren. Wanneer we ze uit handen geven aan een ideologie, een staat of systeem, dan gaat onze individuele en onvervangbare menselijke waardigheid verloren. De enige manier om authentiek te zijn is ‘leven in de waarheid’, wat dan volgens Havel betekent dat je je moet afzetten tegen heersende ideologieën.

Bron: J. Waanders & K. Meijer, *Václav Havel: Waarom de waarheid niet zonder de vrijheid kan*, <http://defusie.net/vaclav-havel-waarom-waarheid-niet-zonder-vrijheid-kan/>

Verwerking

Deze verwerking gaat dieper in op drie thema's die in het fragment aan bod komen: geloof is kwetsbaar, geloof is relationeel en in de waarheid leven.

De citaten en opdrachten zijn een hulp om je te helpen in het kwetsbaar verwoorden van wat geloof voor je is, in het ontdekken van waar je geloof komt en te begrijpen hoe je in de waarheid kan leven.

1. Geloof is kwetsbaar

“Hugo: Wat geloof je persoonlijk? Wat is de inhoud van je persoonlijk geloof?

Guido: Ja kijk, dat vind ik altijd de moeilijkste vraag.

Geloof is breekbaar, is kwetsbaar. Als je me die vraag stelt, dan ga ik niet zeggen: ‘Kijk, ik weet wat geloof is’.

“Maar als ik zeg dat ik in God geloof, dan veronderstel ik ook dat God bestaat.

Dat het waar is dat God bestaat.”

Als je gelooft, dan veronderstel je dat God bestaat. Maar kan je ook zeggen wie God voor jou is?

Aan de hand van verschillende stellingen proberen we ons eigen beeld van God onder woorden te brengen en te luisteren naar wat anderen vertellen over hun beeld van God.

Enkele van de volgende stellingen kunnen voorgelezen worden. Per aanwezige kan je een groen en een rood kaartje voorzien. Met deze kaartjes kan ieder zijn aanvoelen over een bepaalde stelling zichtbaar maken aan de groep. Bij iedere stelling kunnen enkele personen mondeling hun keuze toelichten.

Werkwijze

In een eerste ronde luistert iedereen naar elkaar zonder te onderbreken

In een tweede ronde deel je wat er bij je gebeurde als je een ander aanvoelen had dan de verteller? Voelde je de neiging om te discussiëren of gelijk te halen? Kreeg iedereen de ruimte om het eigen Godsbeeld te verwoorden?

In een derde ronde probeer je in één woord te zeggen wat is blijven hangen.

God is de wonderdoener.

Als je maar genoeg bidt, helpt God altijd.

God is machtig, maar komt nooit tussen als het moet.

God is de grote afwezige.

God draagt mij in moeilijke momenten.

God is liefde over de dood heen.

God geeft en God neemt.

God is er als ik blij ben.

God is een politieagent die toeziet en straft.

God is degene aan wie ik mijn zorgen kan toevertrouwen.

God is er, ik ben nooit alleen.

God is mijn levensbron.

God is duisternis.

God is een sprookje voor kinderen.

God is iets voor oude mensen.

2. Geloof is relationeel

Geloof en waarheid zijn relationeel. Het gaat om de band met je ouders die gestorven zijn: “Wat betekenen nu mijn ouders voor mij? Wat is er van hen? Hoe kan ik hen nog ontmoeten? Wat betekent die band over de grenzen van tijd heen?”

Het geloof heb je ontvangen en wil je doorgeven. In een eerste beweging is het goed eens te kijken van wie jij het geloof ontvangen hebt of wie in jouw leven bepalend was voor jouw geloofsleven.

- Jouw geloofstocht:
Leg een vel papier horizontaal. Laat je leven in je geestesoog aan je voorbij trekken vanaf je geboorte tot nu. Probeer nu in 1 lijn, met de nodige ups en downs, je leven tot nu toe te tekenen. Op deze lijn geef je met namen of kleurcodes de personen weer die een stempel op jouw geloofsleven hebben gedrukt. Eindig op de dag van vandaag. Met wie kan je vandaag de dag vrijuit over je geloof en je zoeken spreken?

Waar je hart van vol is, daar kan je niet over zwijgen. Ook jij hebt op jouw beurt misschien een invloed op het geloofsleven van anderen. Of dit lukt of niet, heb je echter niet altijd in de hand...

- Aan wie geef ik geloof door in mijn eigen omgeving? Maak een spinschema en zet jouw naam centraal. Trek een groene pijl naar de personen aan wie je een stukje van je geloofsleven hebt kunnen doorgeven. Trek een rode pijl naar de personen aan wie je graag iets van je geloof had doorgegeven, maar bij wie dit niet gelukt is...

3. In de waarheid leven

“Wat is waarheid? Wij beleven waarheid veel te eng... Het gaat om in rechtvaardigheid leven. En dat beleef je relationeel: in je huwelijksrelatie, in je relatie met je kinderen, in je relatie met vrienden, in je relatie met studenten, probeer je in de waarheid te leven. Probeer je in rechtvaardigheid te leven, met veel vallen en opstaan. En dus in die zin wil ik waarheid verbinden met liefde.” “We moeten waarheid verbinden met liefde”

Geloof en waarheid gaat niet alleen over een reeks uitspraken die ik voor waar aanneem. Geloof en waarheid zijn relationeel. Daarom houdt Guido Vanheeswijck van de uitdrukking van Vaclav Havel: ***Poging om in de waarheid te leven.***

‘In de waarheid leven’ en ‘vanuit de waarheid’ leven vallen voor een christen niet helemaal samen. Je kan immers een bepaald gedrag stellen omdat ‘het nu eenmaal zo hoort’ als christen. Die motivatie komt dan niet vanuit jezelf. Wanneer je ‘in de waarheid’ wilt leven, dan zie je langs de buitenkant wat je aan de binnenkant beleeft.

- Wanneer heb jij het gevoel dat je 'in de waarheid' leeft? Kan je daar concrete voorbeelden van geven?
- Wanneer voel je spanning tussen wat je vanbinnen beleeft en wat je aan de buitenkant doet? Wanneer slaag je er niet in om 'in de waarheid' te leven?
- Zijn er mensen in je omgeving, in je parochie, van wie je duidelijk merkt dat zij 'in de waarheid' leven? Hoe uit zich dat?
- Vallen en opstaan hoort bij elke poging om in rechtvaardigheid met elkaar te leven. Hoe kunnen we elkaar hierbij helpen?
- Hoe wil ik in de waarheid leven? / Hoe willen wij in de waarheid leven?